

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 9. 8. 1991

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 3.2017

Obsah dokumentu je právne záväzný.

308

ZÁKON

zo 4. júla 1991

**o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských
spoločností**

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru sám alebo spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, vyučovaním, náboženskými úkonmi alebo zachovávaním obradov. Každý má právo zmeniť svoje náboženstvo alebo vieru alebo byť bez náboženského vyznania.¹⁾

(2) Každý má právo slobodne šíriť svoju náboženskú vieru alebo svoje presvedčenie byť bez vyznania.

(3) Nikoho nemožno nútiť vyznávať akúkoľvek náboženskú vieru alebo nútiť ho byť bez vyznania.

(4) Veriacim je na účely tohto zákona každý, kto vyznáva náboženskú vieru.

§ 2

(1) Vyznávanie náboženskej viery nesmie byť dôvodom k obmedzeniu ústavou zaručených práv a slobôd občanov, najmä práva na vzdelanie, voľbu a výkon povolania a prístup k informáciám.

(2) Veriaci má právo sláviť sviatky a obrady podľa požiadaviek vlastnej náboženskej viery v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.²⁾

§ 3

O náboženskej výchove detí do dovŕšenia 15 rokov ich veku rozhodujú ich zákonní zástupcovia.³⁾

DRUHÁ ČASŤ

CIRKVI A NÁBOŽENSKÉ SPOLOČNOSTI

§ 4

(1) Cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou sa podľa tohto zákona rozumie dobrovoľné združenie osôb rovnakej náboženskej viery v organizácii utvorenej podľa príslušnosti

k náboženskej viere na základe vnútorných predpisov príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

(2) Všetky cirkvi a náboženské spoločnosti majú pred zákonom rovnaké postavenie.

(3) Cirkvi a náboženské spoločnosti podľa tohto zákona sú právnické osoby. Môžu sa vzájomne združovať, utvárať komunity, rehole, spoločnosti a obdobné spoločenstvá.

(4) Štát uznáva len tie cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré sú registrované.

(5) Štát môže s cirkvami a náboženskými spoločnosťami uzatvárať zmluvy o vzájomnej spolupráci.

§ 5

(1) Veriaci majú právo sa združovať a tieto cirkvi a náboženské spoločnosti zakladať, ako aj vstupovať do už existujúcich cirkví a náboženských spoločností a podieľať sa na ich živote, najmä:

- a) zúčastňovať sa na náboženských úkonoch;
- b) zúčastňovať sa na bohoslužbách alebo iných obradoch;
- c) v náboženskom duchu byť vychovávaní, prípadne po splnení podmienok ustanovených vnútornými predpismi cirkví a náboženských spoločností a všeobecne záväznými právnymi predpismi náboženstvo vyučovať;⁴⁾
- d) nadväzovať a udržiavať náboženské styky aj medzinárodne;
- e) vlastniť náboženskú literatúru v ľubovoľnom jazyku a za podmienok ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi ju šíriť;
- f) voliť si duchovný alebo rehoľný stav a rozhodovať sa pre život v komunitách, rádoch a podobných spoločenstvách.

(2) Cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti, najmä ustanovujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných a zriaďujú rehoľné a iné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.¹⁾

§ 6

(1) Cirkvi a náboženské spoločnosti môžu na plnenie svojho poslania najmä:

- a) slobodne určovať svoje náboženské učenie a obrady;
- b) vydávať vnútorné predpisy, pokiaľ nie sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi;
- c) poskytovať duchovné a hmotné služby;
- d) vyučovať náboženstvo;
- e) vyučovať a vychovávať svojich duchovných aj laických pracovníkov vo vlastných školách a iných zariadeniach i na vysokých bohosloveckých školách a bohosloveckých fakultách za podmienok ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi;⁴⁾
- f) organizovať bez oznámenia svoje zhromaždenia;⁵⁾
- g) vlastniť hnutelný a nehnuteľný majetok a mať iné majetkové a nehmotné práva;
- h) zriaďovať a prevádzkovať účelové zariadenia;
- i) prevádzkovať tlač, nakladateľstvá, vydavateľstvá a tlačiarne;
- j) zakladať a prevádzkovať vlastné kultúrne inštitúcie a zariadenia;
- k) zriaďovať a prevádzkovať vlastné zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnych služieb

a zúčastňovať sa na poskytovaní týchto služieb aj v štátnych zariadeniach v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi;

- l) vysielat svojich zástupcov do zahraničia a prijímať zástupcov cirkví a náboženských spoločností zo zahraničia.

(2) Výkon činností uvedených v odseku 1 nesmie byť v rozpore s ústavou, nesmie ohrozovať bezpečnosť občanov a verejný poriadok, zdravie a mravnosť alebo práva a slobody druhých, nezávislosť a územnú celistvosť štátu.

§ 7

(1) Osoby vykonávajúce duchovenskú činnosť ju vykonávajú z poverenia cirkví a náboženských spoločností podľa ich vnútorných predpisov a všeobecne záväzných právnych predpisov.⁶⁾

(2) Cirkvi a náboženské spoločnosti posudzujú spôsobilosť osôb na výkon duchovenskej činnosti a podľa toho určujú ich zaradenie.

(3) Cirkvi a náboženské spoločnosti podľa svojich vnútorných predpisov ustanovujú osoby vykonávajúce duchovenskú činnosť a učiteľov náboženstva do funkcie, prípadne aj pre určitý územný obvod.

§ 8

Štát uznáva povinnosť mlčanlivosti osôb poverených vykonávať duchovenskú činnosť.

§ 9

(1) Poverené osoby vykonávajúce duchovenskú činnosť majú právo vstupu do verejných zariadení sociálnej starostlivosti a zdravotníckych zariadení a detských domovov, ďalej majú právo vstupu do ubytovacích objektov vojenských útvarov, do miest, kde sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie a ochranná výchova.

(2) Cirkvi a náboženské spoločnosti dohodnú s týmito zariadeniami a útvarmi pravidlá vstupu do ich objektov a výkonu náboženských úkonov v nich, pokiaľ postup nie je upravený inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(3) V týchto zariadeniach a útvaroch má každý právo, najmä v prípadoch ohrozenia života a zdravia, na poskytnutie duchovnej služby spravidla duchovným podľa vlastnej voľby. Ďalej má právo mať u seba duchovnú a náboženskú literatúru podľa vlastnej voľby.

TRETIA ČASŤ

REGISTRÁCIA CIRKÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLOČNOSTÍ

§ 10

(1) Cirkvi a náboženské spoločnosti registruje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „registrujúci orgán“).

(2) Návrh na registráciu podáva najmenej trojčlenný prípravný orgán cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, ktorého členmi musia byť plnoleté osoby. Návrh podpíšu všetci členovia prípravného orgánu a uvedú svoje mená a priezviská, rodné čísla a bydlisko. Ďalej uvedú, kto z členov prípravného orgánu je splnomocnencom, ktorý je oprávnený konať v ich mene.

§ 11

Návrh na registráciu cirkvi alebo náboženskej spoločnosti prípravný orgán cirkvi alebo náboženskej spoločnosti uvedený v § 10 ods. 2 môže podať, ak preukáže, že sa k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti hlási najmenej 50 000 plnoletých členov, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a sú občanmi Slovenskej republiky.

§ 12

Návrh na registráciu obsahuje:

- a) názov a sídlo cirkvi alebo náboženskej spoločnosti;
- b) mená, priezviská, adresy, podpisy a rodné čísla členov prípravného orgánu;
- c) základnú charakteristiku zakladanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, jej učenie, poslanie a územie, na ktorom hodlá pôsobiť;
- d) čestné vyhlásenia najmenej 50 000 plnoletých členov, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a sú občanmi Slovenskej republiky, o tom, že sa hlásia k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, podporujú návrh na jej registráciu, sú jej členmi, poznajú základné články viery a jej učenie a sú si vedomí práv a povinností, ktoré im vyplývajú z členstva v cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, s uvedením ich mien, priezvisk, trvalého pobytu a rodných čísel;
- e) vyhlásenie, že cirkev alebo náboženská spoločnosť bude plne rešpektovať zákony a všeobecne záväzné právne predpisy a bude tolerantná k ostatným cirkvám a náboženským spoločnostiam a osobám bez vyznania.

§ 13

(1) K návrhu na registráciu sa prikladá základný dokument zakladanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti (štatút, poriadok, stanovy a pod.), z ktorého musí byť zrejmé:

- a) názov a sídlo ústredia cirkvi alebo náboženskej spoločnosti;
- b) orgány a útvary, spôsob ich ustanovenia a oprávnenia;
- c) spôsob ustanovovania osôb vykonávajúcich duchovenskú činnosť a ich odvolávanie;
- d) základné články viery;
- e) zásady hospodárenia, včítane spôsobu určenia likvidátora pre prípad majetkového vyporiadania pri zániku cirkvi alebo náboženskej spoločnosti;
- f) spôsob schvaľovania základného dokumentu a jeho zmien;
- g) útvary, ktoré majú právnu subjektivitu a v akom rozsahu a kto je oprávnený v ich mene konať,
- h) práva a povinnosti členov hlásiacich sa k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

(2) Názov cirkvi alebo náboženskej spoločnosti sa musí líšiť od názvu právnickej osoby, ktorá už vyvíja činnosť na území Slovenskej republiky.

§ 14

(1) Ak návrh na registráciu neobsahuje všetky skutočnosti uvedené v § 12 a 13 zákona, registrujúci orgán určí lehotu pre doplnenie údajov v trvaní aspoň jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy registrujúceho orgánu.

(2) Výzva sa doručuje do rúk splnomocnenca prípravného orgánu.

(3) Ak navrhovateľ nedoplní údaje v určenej lehote, registrujúci orgán konanie zastaví.

§ 15

Registrujúci orgán preskúma, či založenie a činnosť cirkvi alebo náboženskej spoločnosti nie je v rozpore s týmto zákonom a ostatnými zákonmi, ochranou bezpečnosti občanov a verejného poriadku, zdravia a mravnosti, zásadami ľudskosti a znášanlivosti, alebo či nie sú ohrozené práva iných právnických osôb a občanov.

§ 16

(1) Ak sú splnené podmienky uvedené v § 15 zákona, registrujúci orgán rozhodne o tom, že sa cirkev alebo náboženská spoločnosť registruje.

(2) Ak nie sú tieto podmienky splnené, registrujúci orgán registráciu odmietne.

(3) Rozhodnutie o registrácii alebo odmietnutie registrácie sa doručuje splnomocnencovi prípravného orgánu.

§ 18

(1) Registrácia je tiež potrebná na zmeny údajov uvedených v § 12 a 13 zákona. Návrh na registráciu týchto zmien podáva príslušný orgán cirkvi alebo náboženskej spoločnosti registrujúcemu orgánu do 30 dní odo dňa schválenia zmeny orgánom cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

(2) Ustanovenia § 14 až 16 zákona platia pre registráciu zmien obdobne.

§ 19

(1) Registrujúci orgán vedie evidenciu všetkých právnických osôb podľa tohto zákona, včítane tých, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkví a náboženských spoločností, pokiaľ nepodliehajú inej evidencii alebo registrácii a upraví jej podmienky. Registruje tiež nezahladené tresty uložené im súdom v trestnom konaní, ako aj nevykonané tresty postihujúce ich právnych nástupcov.

(2) Registráciu cirkvi alebo náboženskej spoločnosti a zrušenie registrácie cirkvi alebo náboženskej spoločnosti oznámi registrujúci orgán do desiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o registrácii alebo rozhodnutia o zrušení registrácie Štatistickému úradu Slovenskej republiky.

§ 20

Ak cirkev alebo náboženská spoločnosť koná v rozpore s týmto zákonom alebo podmienkami registrácie, vykoná registrujúci orgán konanie o zrušení registrácie.

§ 21

Pre konanie podľa tohto zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní,⁸⁾ pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

**ŠTVRTÁ ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****§ 22**

(1) Cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona vyvíjali svoju činnosť

zo zákona alebo na základe štátneho súhlasu, sa považujú za registrované podľa tohto zákona; ich zoznam je uvedený v prílohe tohto zákona, ktorá tvorí jeho súčasť.

(2) Tieto cirkvi a náboženské spoločnosti v lehote šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona oznámia registrujúcemu orgánu údaje podľa § 13 zákona.

§ 23

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. marca 2017

Konania o registrácii cirkví alebo náboženských spoločností začaté do 28. februára 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 28. februára 2017.

§ 24

Zrušujú sa:

1. zákon č. 217/1949 Zb., ktorým sa zriaďuje Štátny úrad pre cirkevné veci;
2. vládne nariadenie č. 228/1949 Zb. o pôsobnosti a organizácii Štátneho úradu pre cirkevné veci v znení neskorších predpisov;
3. zákon Slovenskej národnej rady č. 192/1992 Zb. o registrácii cirkví a náboženských spoločností.

§ 25

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1991.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

**Príloha
k zákonu č. 308/1991 Zb.**

Zoznam cirkví a náboženských spoločností, ktoré na základe zákona alebo na základe súhlasu štátu pôsobia na území Slovenskej republiky (§ 22):

1. Apoštolská cirkev na Slovensku
2. Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike
3. Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie
4. Cirkev bratská v Slovenskej republike
5. Cirkev československá husitská na Slovensku
6. Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku
7. Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť
8. Gréckokatolícka cirkev v Slovenskej republike
9. Kresťanské zbory na Slovensku
10. Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike
11. Pravoslávna cirkev na Slovensku
12. Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku
13. Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike
14. Starokatolícka cirkev na Slovensku
15. Ústredný zväz Židovských náboženských obcí v Slovenskej republike.

- 1) Ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.
- 2) Zákonník práce č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 93/1951 Zb. o štátnych sviatkoch, o dňoch pracovného pokoja a o pamätných a významných dňoch v znení neskorších predpisov.
- 3) Zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov.
- 4) Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 172/1990 Zb. o vysokých školách.
- 5) § 4 ods. 1 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve.
- 6) Zákonník práce č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 6a) § 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 192/1992 Zb. o registrácii cirkví a náboženských spoločností.
- 8) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

